

ПІДСУМКОВА СЕМЕСТРОВА РОБОТА

8 клас, І семестр

Загальна інструкція щодо виконання роботи

Діагностична робота складається з двох частин — А та В.

Частина А містить **7 завдань** різних типів.

Частина В містить **7 завдань** різних типів.

Загальні правила виконання:

1. Уважно прочитайте кожне завдання та інструкції до нього
2. Відповіді позначайте / записуйте у відведених місцях чітко й розбірливо
3. Для виправлення помилкової відповіді закресліть її та запишіть кількість завдань
4. Після завершення роботи поверніть її вчителю / вчительці

Увага!

**Під час виконання завдань працюйте самостійно і не заважайте іншим.
Пам'ятайте: у випадку виявлення ознак підглядання, списування чи плагіату
вашу роботу не буде зараховано!**

Частина А

Час виконання: 45 хвилин

Кількість завдань: 7

Максимальна кількість балів:

Інструкція до завдань частини 1:

Частина А складається з **7 завдань різних типів**, що стосуються військово-політичних подій, суспільних процесів і культурних явищ України від Люблінської унії до початку Козацької революції середини XVII ст.

Правила виконання завдань:

- **Завдання 1** – вибір ОДНІЄЇ правильної відповіді з чотирьох варіантів (А, Б, В, Г). Обведіть кружечком літеру біля правильної відповіді.
- **Завдання 2** – множинний вибір: оберіть ТРИ правильні відповіді із 7 тверджень. Обведіть кружечком літери біля правильних відповідей.
- **Завдання 3** – встановлення відповідності. До кожного елемента першої колонки (позначеного цифрою) доберіть відповідний елемент з другої колонки (позначений літерою). Поставте позначки у таблиці відповідей.
- **Завдання 4** – робота з картою. Позначте на карті кружечками відповідних кольорів (червоного та жовтого) потрібні міста.
- **Завдання 5** – короткі письмові відповіді з аргументацією. Запишіть відповіді у відведених місцях.
- **Завдання 6** – порівняльний аналіз. Заповніть таблицю згідно з указаними критеріями, наведіть приклади з поясненням переваг та недоліків.
- **Завдання 7** – розгорнута характеристика історичної постаті. Запишіть у спеціально відведеному місці приклади, наведіть аргументи чи пояснення відповідно до умови.

Уявіть: вітальня, субота, по обіді.

Дідусь: Знову по телевізору показують фільм про Хмельницького. Кажуть – “батько незалежності”. А про Переяславську угоду – жодного слова!

Ти: Діду, ну ти знову за своє! Тебе ж учили за советськими підручниками, де писали про “возз’єднання братніх народів”!

Дідусь: А вас зараз вчать за українськими, де все навпаки написано!

Мама: Стоп. Годі сперечатися. Якраз маю дещо, що допоможе вам обом подивитися на ранньомодерну добу... скажімо так, з перших вуст.

Ти: Що це?

Мама: Електронна база Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. Тут оцифровані справжні документи XVII століття – літописи, угоди, листи.

Дідусь: І що ти пропонуєш?

Мама: Я роздрукувала добірку документів, підготувала завдання. Вони стосуються різних постатей та подій Ранньомодерної доби. Ви зараз візьмете ці джерела й опрацюєте самостійно. На все про все **сорок п'ять хвилин**, уважно читайте джерела!

Мама: Перший документ – літопис Григорія Грабянки, поч. XVIII ст.

Джерело:

«Козацький табір повністю опустів і стояв пустою з артилерією та запасом. На нього напали ляхи, пограбували, а гармати передали королю. А загинуло в тій облозі близько п'ятдесяти тисяч козаків».

1. Про яку битву Козацької революції середини XVII ст. йдеться в уривку з історичного джерела?

А Битва під Зборовом

Б Битва під Берестечком

В Битва під Корсунем

Г Битва під Збаражем

Мама дає другий документ.

Мама: А тепер складніше. Це - уривок промови козацького полковника Івана Богуна. Він виступав на козацькій раді 1654 року

Дідусь (задумливо): Богун... Я про нього читав...

Ти: Діду, а чому він був проти Москви?

Мама: От саме про це твоє завдання! Уяви, що ти – козак на раді. Ти слухаєш цю промову і маєш ухвалити рішення: підтримувати союз з Москвою чи ні. Але спочатку треба зрозуміти аргументи Богуна.

Джерело: Промова Івана Богуна на козацькій раді 1654 р..

«У Московщині панує найогидніше рабство. Там немає й бути не може нічого власного, бо все є власністю царя. Московські бояри титулюють себе "рабами царськими". Увесь народ московський є рабом. У Московії продають людей на базарі, як у нас худобу. Приєднатися до такого народу – це гірше, як скочити живим у вогонь...»

Історія русів / Пер. з рос.: Іван Драч. — К. : Веселка, 2003. — 2-ге вид. — 365 с.

2.1. Які ТРИ ключові ознаки суспільних відносин у Московії XVII ст. передає Іван Богун у своїй промові?

- А** Повна культурна та економічна ізоляція Московії від зовнішніх впливів.
- Б** Повна підлеглість підданих царю, відсутність особистих прав і свобод.
- В** Самоназва бояр, що підкреслює їхню залежність від царя.
- Г** Поширення практики купівлі-продажу людей як форми залежності.
- Д** Свавільля царських чиновників (воєвод) на підконтрольних територіях.
- Е** Відмінність у православних релігійних обрядах та звичаях від українських.
- Є** Постійна військова експансія та агресивна політика щодо сусідів.

Дідусь (не витримує): Знаєш, онуче, риторика – це мистецтво переконувати...

Мама: Тату!

2.2. Чому Іван Богун використовує таку різку, емоційну риторику? Що він насправді хоче донести до козаків? (2-3 речення)

Мама розкладає портрети на столі.

Мама: Тепер трохи відпочинемо від важких текстів. Це — видатні діячі XVI-XVII століть. Твоє завдання — визначити, що важливого вони зробили.

3. Посєднайте портрет особи (А-Г) та одне з її досягнень (1-5).

 <p>Рис. 1. <i>Історична постать №1</i>. Примітка. Джерело: [1]. (Повний опис джерела див. у розділі “Методика”).</p>	 <p>Рис. 2. <i>Історична постать №2</i>. Примітка. Джерело: [2].</p>	 <p>Рис. 3. <i>Історична постать №3</i>. Примітка. Джерело: [3].</p>	 <p>Рис. 1. <i>Історична постать №4</i>. Примітка. Джерело: [4].</p>
А	Б	В	Г

- 1 Заснував Запорозьку Січ на острові Мала Хортиця
- 2 Ініціював створення греко-католицької церкви
- 3 Заснував слов'яно-греко-латинську школу на українських землях
- 4 Організував похід козаків на Москву у складі польського війська
- 5 Ініціював об'єднання Лаврської та Київської братських шкіл

Поставте позначку (✓) на перетині відповідних рядків і колонок:

	1	2	3	4	5
А					
Б					
В					
Г					

Мама розгортає карту.

Мама: А тепер — географія! У 1649 році утворилася козацька держава – Військо Запорозьке. Ваше завдання – позначити на сучасній карті України міста, які входили до складу української козацької держави за Зборівським договором.

Дідусь: А хіба не вся Україна була включена до Війська Запорозького?

Мама: Ні, не вся...

4. Обведіть ТРИ міста, які входили до складу Війська Запорозького за Зборівським договором. Підкресліть на карті ОДНЕ місто, що розташовувалось географічно найближче до столиці Війська Запорозького:

Рис. 5. Карта України. Примітка. Джерело: [5].

Мама кладе два документи поруч.

Мама: А тепер складніше. Це уривки двох договорів: Зборівський 1649 року і Березневі статті 1654 року.

Ти: Я маю порівняти ці договори?

Мама: Саме так. Прочитай обидва. Подумай: який мав більш вигідні умови для

Війська Запорозького. І чому Хмельницький погодився на Березневі статті?

Уривок зі Зборівського договору 1649 р.

“Визнано українську козацьку державу (Гетьманщину) в межах Київського, Чернігівського та Брацлавського воєводств.

Козацький реєстр обмежувався 40 тисячами осіб, усі інші мали повернутися до своїх панів.

Вся влада на землях Війська Запорозького належала гетьману, а його резиденція мала бути в Чигирині.

Проголошувалася амністія всім учасникам повстання, як православним, так і католицьким шляхтичам, які брали участь у боротьбі проти урядових сил.

На контрольованій козаками території не мали права перебувати війська Речі Посполитої.

Державні посади на землях Гетьманщини могли обіймати лише православні шляхтичі.

Відновлювалася Київська митрополія, а київський митрополит мав увійти до складу польського сейму. Також заборонялася уніатська церква на території козацької автономії.

Євреї не мали права займати державні посади й бути лихварями, а єзуїти не могли утримувати освітні заклади”.

Уривок з Березневих статей 1654 р.

“Український народ мав право самостійно обирати гетьмана та старшину.

Український уряд визнав протекцію царя, погодився виплачувати кожного року певну суму податків до московської скарбниці.

Встановлювалося козацьке військо чисельністю 60 тисяч осіб, яке мало допомагати Московському царству у війнах.

Залишалося право Війська Запорізького вести дипломатичні відносини з іншими державами, окрім Туреччини та Польщі.

Московські військові залоги мали бути розміщені в Києві, Чернігові та на польсько-українському кордоні.

Московські війська, що розміщувалися в Україні, мали утримуватися за кошти Війська Запорозького”.

5.1. Який із цих документів, на вашу думку, більше відповідав військовим і політичним інтересам козаків?

Ваша відповідь:

Мама: Тепер найважливіше – обґрунтування. Не просто обрати відповідь, а довести, чому ти так вважаєш.

5.2. Аргументуй власну думку, навівши ТРИ конкретні приклади з тексту угод:

1. Перший аргумент:

---

2. Другий аргумент:

---

3. Третій аргумент:

Мама: Добре, ви опрацювали джерела. Але ваша головна суперечка з дідусем — про те, як все змінилося, — залишається. Дідусь пам'ятає одне, ти в підручнику бачиш інше...

Дідусь: ...а між тим, що було в Речі Посполитій, і тим, що зараз, — ціла прірва! І козацьку державу забули! Вона ж теж мала свій устрій.

Мама: Точно! Щоб не сперечатися, нумо структуруємо ці зміни! Завдання серйозне. Порівняймо не два, а три суспільства: Річ Посполиту, Військо Запорозьке (Гетьманщину) і сучасну Україну.

6.1. Заповніть порівняльну таблицю «Українські землі: еволюція суспільства», спираючись на знання з історії та громадянської освіти:

Критерій	Річ Посполита (XVI-XVII ст.)	Військо Запорозьке (Гетьманщина (XVII-XVIII ст.))	Сучасна Україна
Хто керує державою?	Король, Сейм (шляхта)	Гетьман, Генеральна козацька рада, Генеральна старшина	
Хто має право обирати владу?			Громадяни України
Основа економіки		Сільське господарство, промисли, торгівля	Сфера послуг, промисловість, сільське господарство
Хто володіє землею та майном?	Переважно магнати, шляхта, церква	державна, усі верстви суспільства	Різні форми власності (приватна, державна, комунальна)
Найбільша група населення	Селяни (часто кріпаки)		Міське населення
Чи можна вільно змінити місце проживання і роботу?	Селяни часто перебували у кріпацтві, не могли вільно пересуватися.	Так, у Гетьманщині було ліквідовано систему кріпацтва, зокрема селяни могли перейти в стан козаків	

6.2. Сформулюйте ОДНУ головну перевагу сучасної України порівняно з часами входження українських земель до складу Речі Посполитої (2-3 речення):

Мама: І останнє завдання. (Кладе портрет на стіл) Це — князь Василь-Костянтин Острозький.

Дідусь (задумливо): Острозький... Острозька академія, Острозька Біблія... Велика людина була.

Мама: Так, але не все так просто. Твоє завдання – дати збалансовану оцінку постаті князя Василя-Костянтина Острозького.

Ти: А як оцінювати людину, яка жила 400 років тому?

Мама: За її вчинками..

Уважно розглянь портрет і ознайомся з текстом про князя Василя-Костянтина Острозького:

Рис. 6. Василь-Костянтин Острозький. Примітка. Джерело: [6].

«Василь-Костянтин Острозький (1526-1608) – український князь із древнього роду Рюриковичів, один із найбагатших магнатів Речі Посполитої. Володів величезними маєтностями в Україні, Білорусі та Литві, Угорщині і Чехії. Був головою Київського воєводства впродовж 49 років. Заснував Острозьку академію (1576) – перший вищий навчальний заклад на українських і білоруських землях. Академія стала центром православної освіти та культури, випускала вчителів, священників, письменників. Був меценатом друкарської справи, сприяв виданню Острозької Біблії (1581) – першої повної Біблії церковнослов'янською мовою, яка стала еталоном для всіх православних слов'ян. У релігійній політиці намагався захищати православ'я від католицької експансії, але при цьому підтримував компроміси з католицизмом і польською владою. Був проти Берестейської унії 1596 р., але не зміг її запобігти. Брав участь у придушенні повстання під проводом Криштофа Косинського. Його єдиний син Януш Острозький, прийняв католицизм. Після смерті Василя-Костянтина величезні маєтки Острозьких перейшли до католицьких родин».

7.1. Назвіть ОДНУ деталь (атрибут) на портреті, яка вказує на високий статус та багатство князя. Поясніть чому.

7.2. Визначте дві ключові сфери діяльності, у яких В.-К. Острозький проявив себе найбільш активно. Для кожної сфери наведіть один конкретний приклад (факт) з тексту, що підтверджує його діяльність.

7.3. Складіть загальну оцінку постаті Василя-Костянтина Острозького (4-6 речень), у якій:

- Поясніть, яким було його становище в суспільстві (використовуйте інформацію про статус і багатство).
- Поясніть, у чому полягала його роль (використовуйте інформацію про сфери його діяльності).

Мама (дивиться на годинник): Час вийшов! Відкладай ручку.

Ти: Ух, складно було!

Дідусь: А тепер розумієш, чому історія – це не просто дати та імена?

Мама: Саме це я й хотіла показати. Коли читаєш джерела, бачиш: історія складна.

Частина В

Час виконання: 45 хвилин

Кількість завдань: 7

Максимальна кількість балів:

Виконайте ці завдання відповідно до зазначених нижче правил:

- **Завдання 8** – ТАК/НІ з поясненням (про Люблінську унію 1569 р.). Познач, чи правильні твердження про наслідки унії для українських земель (6 тверджень). Потім поясни польському другові позитивні та негативні наслідки (3-4 речення).
- **Завдання 9** – Множинний вибір + таблиця (про козацькі повстання). Обери **ДВА** твердження, які найточніше характеризують становий характер козацьких повстань. Заповни таблицю про два козацькі повстання на вибір.
- **Завдання 10** – Заповнення схеми + множинний вибір + зв'язок із сучасністю (про православні братства). Заповни схему про три напрями діяльності братств (по 2 приклади). Обери дві найважливіші функції для збереження української ідентичності. Назви одну сучасну організацію зі схожими функціями.
- **Завдання 11** – Вибір героя + ТАК/НІ + розповідь (про повсякденне життя). Обери одного героя (реєстровий козак, учень братської школи, міщанин-ремісник або селянин). Познач правильні твердження про нього. Опиши типовий день цієї людини (6-8 речень).
- **Завдання 12** – Множинний вибір + встановлення відповідності + зв'язок із сучасністю (про козацькі цінності). Обери **ТРИ** найважливіші цінності козацтва. Установи відповідність між цінностями та їх проявом в історії. Наведи приклад прояву цих цінностей у сучасній Україні.
- **Завдання 13** – Вибір відповіді + встановлення послідовності + аргументація (про причини конфліктів). Визнач головну причину конфліктів між козацтвом та Річчю Посполитою. Розташуй події у логічній послідовності. Запропонуй реалістичну дію для запобігання конфліктів та поясни, чому її не зробили.

- **Завдання 14** – Вибір + ТАК/НІ (особисте ставлення) + особиста відповідь (уроки історії). Обери найважливіший урок з історії українсько-польських відносин. Познач своє ставлення до чотирьох тверджень. Напиши щирі відповіді польській подрузі про свої емоції, зміни в розумінні та готовність діяти (6-8 речень).

Ти знайомишся онлайн з ровесницею з Польщі. Гелена вивчає українську мову та цікавиться Україною. Під час спілкування вона запитала: "Чому українці так цінують свободу і незалежність? Звідки це йде? І чому між Польщею та Україною така складна історія?"

Ти розумієш, що для відповіді треба добре знати історію відносин між нашими народами. Ти вирішив / ла дослідити період XVI-XVII століть - час, коли українські землі були у складі Речі Посполитої, як жили люди, яка була культура, чому виникли конфлікти та як українці боролися за свої права.

Це допоможе тобі не лише відповісти подрузі, а й краще зрозуміти історію власної країни.

Гелена запитала: "А як узагалі українські землі опинилися під владою Польщі? Що змінилося для українців?"

Ти знаходиш інформацію про Люблінську унію 1569 року. Тепер треба пояснити подрузі, якими були позитивні і негативні наслідки.

8.1. Позначте, (ТАК/НІ) чи правильні твердження про наслідки Люблінської унії для українських земель:

Твердження	ТАК	НІ
1. Українські воєводства отримали таке ж представництво в сеймі, як польські	☐	☐
2. Українські міста почали активніше отримувати магдебурзьке право	☐	☐
3. Посилилася колонізація українських земель польською шляхтою	☐	☐
4. Українська шляхта отримала рівні права з польською	☐	☐
5. Розвинулося фільваркове господарство та експлуатація селян	☐	☐
6. Православна церква отримала рівний статус із католицькою	☐	☐

8.2. На основі своїх відповідей поясніть польському / їй другові / подрузі (3-4 речення):

- Які позитивні зміни принесла унія для частини українського населення?
- Які негативні наслідки призвели до зростання незадоволення?
- Для яких верств населення наслідки були найгіршими?

Друг із Польщі пише: "Я чув про козацькі повстання. Але хто насправді повставав? Тільки козаки?" Ти вирішив / ла пояснити, що часто козацькі повстання кінця XVI - першої третини XVII ст. мали становий характер.

9.1. Визначте, які ДВА твердження характеризують становий характер козацьких повстань XVI - початку XVII ст.:

А Козаки боролися за визнання козацтва окремим привілейованим станом у Речі Посполитій.

Б Повстання мали на меті знищити всю шляхту та скасувати станову систему.

В Головною вимогою було збільшення реєстру та збереження козацьких вольностей.

Г Козаки прагнули соціальної революції та рівності всіх станів.

Д До повстань долучалися селяни, але козаки часто намагалися обмежити їх участь.

9.2. Заповніть таблицю про ДВА козацьких повстання (на вибір):

Критерій	Повстання 1: _____	Повстання 2: _____
Рік / роки		
Головні вимоги козаків		
Чи приєднувалися селяни?		
Результат для козацтва		

Польська подруга надіслала фото та написала: "Дивись, я знайшла/ фото вежі Корнякта у Львові - її збудувало Успенське братство! Що таке братства? Навіщо вони існували?"

10.1. Які ДВІ функції православних братств були **НАЙВАЖЛИВИШИМИ** для збереження української ідентичності?

- А Організація шпиталів для хворих.
- Б Заснування шкіл з навчанням рідною мовою.
- В Створення друкарень та видання українських книг.
- Г Організація благодійних обідів для бідних.
- Д Фінансова допомога членам братства.

10.2. Запишіть **ОДНУ** сучасну українську організацію, яка виконує схожі функції, що й братства. Поясніть схожість (2-3 речення).

Польська подруга цікавиться: "Як люди жили щодня у XVI-XVII ст.? Розкажи про когось конкретного!"

11.1. Оберіть ОДНОГО героя, про якого розповісте:

А Реєстровий козак

Б Учень братської школи

В Міщанин-ремісник у місті з магдебурзьким правом

Г Селянин у панському фільварку

11.2. Позначте правильні твердження про свого героя:

Для реєстрового козака:

Твердження	ТАК	НІ
1. Отримував платню з королівської скарбниці	☐	☐
2. Міг вільно залишити службу будь-коли	☐	☐
3. Мав більше прав, ніж низові козаки	☐	☐
4. Жив на Запорозькій Січі постійно	☐	☐

Для учня братської школи:

Твердження	ТАК	НІ
1. Вивчав латинську та грецьку мови	☐	☐
2. Навчання було платним для всіх	☐	☐
3. Міг стати священником або вчителем	☐	☐
4. Вивчав тексти європейських протестантів	☐	☐

Для міщанина-ремісника:

Твердження	ТАК	НІ
1. Мав право брати участь в обранні магістрату	☐	☐
2. Міг належати до цеху	☐	☐
3. Платив податки королю, а не землевласнику	☐	☐
4. Міг торгувати без будь-яких обмежень	☐	☐

Для селянина у фільварку:

Твердження	ТАК	НІ
1. Працював на панській землі 3-4 дні на тиждень	☐	☐
2. Міг вільно переселитися до іншого села	☐	☐
3. Віддавав пану частину врожаю (натуральний оброк)	☐	☐
4. Мав право скаржитися на пана до королівського суду	☐	☐

11.3. Опишіть день вашого героя ТРЬОМА реченнями. Кожне речення має стосуватися ранку, дня або вечора і пояснювати, що ця дія говорить про героя або його добу.

Гелена запитала: “Чому козацтво таке важливе для українців?” Ти пояснюєш символічне значення козацтва для української культури та ідентичності.

12.1. Установіть відповідність між козацькими цінностями та їх проявом в історії.

Цінність	Історичний приклад
1 Демократія	А Походи козаків для оборони кордонів від османців
2 Свобода	Б Обрання гетьмана на козацькій раді всім військом
3 Захист	В Повстання проти обмеження козацьких прав і вольностей
4 Рівність	Г Однакові права для всіх козаків незалежно від походження
	Д Підпорядкування польському королю без обговорення

	1	2	3	4	5
А					
Б					
В					
Г					

12.2. Як ці цінності часів козацтва збереглися у сучасній Україні? Наведіть ОДИН конкретний приклад (2-3 речення).

Твоя польська подруга задумалася: “Річ Посполита — багатоетнічна держава. У ній жили поляки, українці, литовці, євреї, вірмени та інші народи. Різні релігії: католики, православні, протестанти, юдеї. Різні мови, культури, традиції. *"Мені здається, українці та поляки могли б жити мирно. Чому не завжди виходило?"*

13.1. Позначте, які групи населення були незадоволені ситуацією в Речі Посполитій і чому. Оберіть ВСІ правильні твердження:

А Козаки: військовий обов’язок і умови життя у містах.

Б Селяни: посилення панщини та кріпацтва.

В Православне духовенство: релігійний тиск і уніатством.

Г Українська шляхта: обмеження політичних прав.

Д Міщани: економічна конкуренція з польськими купцями.

Е Польська шляхта: зростання фільваркового господарства.

Є Магнати: втрата робочої сили через покаяння.

13.2. Укладіть ланцюжок подій, що призвели до конфлікту:

А Козацькі повстання проти Речі Посполитої

Б Обмеження реєстру козаків владою

В Зростання кількості охочих стати козаками

Г Незадоволення тих, хто не потрапив до реєстру

	1	2	3	4
А				
Б				
В				
Г				

13.3. Зробіть висновок (2-3 речення): Чому конфлікт був неминучим? Чиї інтереси були несумісними?

13.4. Як ви вважаєте, яка з незадоволених груп (згаданих у 13.1) була найбільш небезпечною для влади Речі Посполитої? Чому? (1-2 речення).

Після всіх розмов польська подруга написала: "Дякую, тепер розумію вашу історію краще! А що ми, сучасні підлітки, можемо зробити для порозуміння між Польщею та Україною?"

14.1. Який конструктивний висновок для СУЧАСНОСТІ можна зробити, аналізуючи конфлікти в українсько-польських відносинах XVI-XVII ст.?

А Повага до прав, релігійної та культурної ідентичності всіх спільнот є ключовою умовою миру в багатонаціональній державі.

Б Соціальна нерівність та намагання однієї групи домінувати над іншими неминуче призводять до опору.

В Релігійна нетерпимість та спроби примусової зміни віри є одним з головних чинників розколу суспільства.

Г Загострення соціально-економічної експлуатації завжди стає економічним підґрунтям для масових народних повстань.

14.2. Позначте своє ставлення до кожного твердження:

Твердження	Згоден/на	Не згоден/на
1. Я вважаю, що складна історія НЕ повинна заважати дружбі між сучасними українцями та поляками	☐	☐
2. Мені важливо розуміти історію конфліктів, щоб не повторювати помилок минулого	☐	☐
3. Я готовий/а спілкуватися з польськими ровесниками та шукати спільне, а не лише відмінності	☐	☐
4. Я відчуваю відповідальність за побудову добрих відносин між нашими народами	☐	☐

14.3. Спираючись на висновки, зроблені у завданнях 14.1 та 14.2, уявіть, що ви берете участь у підготовці спільного українсько-польського молодіжного проєкту. Запропонуйте **ДВІ** конкретні ідеї або дії для цього проєкту, які допомогли б українським та польським підліткам краще зрозуміти одне одного, незважаючи на складні сторінки спільної історії.

1. _____
_____
_____
_____
2. _____
_____
_____
_____

Увага!

Ви завершили виконання роботи. Якщо у вас залишився час — перевірте відповіді, у яких сумніваєтеся, а також переконайтеся, що ви зафіксували всі відповіді.

Завершіть роботу за вказівкою вчителя / вчительки.